

ปีที่ 54 ฉบับที่ 4 : 3 กุมภาพันธ์ 2566

Volume 54 Number 4: February 3, 2023

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Division of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ (Outbreak Verification Summary)

บวรวรรณ ดิเรกโกศ, สุทธิดา นิ่มศรีกุล, วรรณรัตน์ มากำเนิด, จิตราภรณ์ ศรีเดช, ปรัชญา ประจง, ณัฐพร เนตรภักดี, อรุณพร พุทธิชัย
ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญประจำสัปดาห์ที่ 4 ระหว่างวันที่ 22-28 มกราคม 2566 ทีมตระหนักรู้สถานการณ์
กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคอาหารเป็นพิษเป็นกลุ่มก้อนในเด็กนักเรียน จังหวัดนนทบุรี พบผู้ป่วยสงสัยโรคอาหารเป็นพิษ จำนวน 210 ราย เป็นนักเรียนโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1-ประถมศึกษาปีที่ 6 ป่วยด้วยอาการคลื่นไส้ อาเจียน ถ่ายเหลว มีไข้ รายแรกเริ่มป่วยเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2566 และในวันที่ 26 มกราคม 2566 มีนักเรียนมีอาการป่วยคล้ายกันเพิ่มมากขึ้น โดยเข้ารับรักษาแบบผู้ป่วยนอก 207 ราย รักษาแบบผู้ป่วยใน 3 ราย จากการสอบสวนโรคพบว่า ระหว่างวันที่ 24-26 มกราคม 2566 โรงเรียนจัดทำโครงการเฝ้าระวังเด็กจมน้ำประจำปี โดยเข้าสระน้ำชั่วคราวจากบริษัทเอกชน จำนวน 2 สระ ซึ่งใช้เรียน 6 คาบเรียน/วัน และเปลี่ยนน้ำในสระวันละ 1 ครั้ง โดยที่ไม่มีการเติมคลอรีน อยู่ระหว่างการสอบสวนเพื่อหาสาเหตุของโรคเพิ่มเติม

การดำเนินการ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 สระบุรี ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี ดำเนินการสอบสวนโรคในพื้นที่ โดยมีการเก็บตัวอย่างน้ำในสระว่ายน้ำ ทั้ง 2 สระ จำนวน

สระละ 2 ตัวอย่าง จัดเก็บตัวอย่างน้ำดื่ม น้ำใช้ อย่างละ 2 ตัวอย่าง เก็บตัวอย่างอุจจาระของผู้ที่มีอาการป่วยและยังไม่ได้รับยา 2 ตัวอย่าง อยู่ระหว่างตรวจทางห้องปฏิบัติการ ร่วมกับให้ความรู้สุขศึกษาแก่ ครู ผู้ปกครอง แม่ครัว และผู้ดูแลด้านอาหารและน้ำดื่มเกี่ยวกับโรคอาหารเป็นพิษ และการล้างมือให้สะอาดก่อนกินอาหาร และหลังเข้าห้องน้ำ รักษาความสะอาดเครื่องใช้ในครัวและห้องครัว

2. การบาดเจ็บจากรถตู้รับ-ส่งนักเรียนพลิกคว่ำ จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2566 เวลา 11.30 น. พบเหตุการณ์รถตู้รับ-ส่งนักเรียน พลิกคว่ำ มีผู้ได้รับบาดเจ็บทั้งหมด 20 ราย เป็นนักเรียน 19 ราย อายุตั้งแต่ 4-15 ปี เป็นเพศชาย 11 ราย หญิง 9 ราย และ คนขับ อายุ 25 ปี วัตถุประสงค์แอลกอฮอล์ได้ 0 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ จากการสอบสวนเหตุการณ์ พบว่าช่วงเช้าวันที่ 26 มกราคม 2566 รถตู้รับ-ส่งนักเรียนคันดังกล่าววิ่งด้วยวงด้วยความเร็ว 60 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ไปรับนักเรียนจำนวน 19 คน เดินทางมาถึงจุดเกิดเหตุเวลา 07.20 น. ถนนหนทางกระสับ-บ้นแอ่ง หมู่ที่ 6 ตำบลกำแพง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ลักษณะถนนเป็นทางโค้ง รถเกิดเสียหลักควบคุมไม่อยู่ทำให้หลุดโค้ง และ

◆ สรุปการตรวจข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 4 ระหว่างวันที่ 22-28 มกราคม 2566	61
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 4 ระหว่างวันที่ 22-28 มกราคม 2566	63

จากแรงเหวี่ยงทำให้ตัวรถพลิกตะแคงแล้วไถลไปบนพื้นถนน ส่งผลให้คนขับ และนักเรียนซึ่งเป็นผู้โดยสารบาดเจ็บเล็กน้อยทั้ง 20 ราย ทุกรายถูกนำตัวส่งรักษาที่โรงพยาบาลโนนไทย เป็นผู้บาดเจ็บสีเหลือง 1 ราย และสีเขียว 19 ราย ตามระดับความรุนแรง จึงไม่ได้รับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน โดยมีหน่วยงานที่ออกช่วยเหลือ ประกอบด้วย หน่วยบริการแพทย์ฉุกเฉินทีมบีของโรงพยาบาลโนนไทย ทีมปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้นขององค์การบริหารส่วนตำบลกำปิง และตำบลด่านจาก

การดำเนินการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ดำเนินการสอบสวนเหตุการณ์ และประสาธน์พันธ์เน้นย้ำให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด สำนักงานขนส่งจังหวัดนครราชสีมา ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบสภาพของรถตู้พบว่า เป็นรถตู้ดัดแปลง ไม่มีการติดป้ายแสดงเป็นรถโรงเรียน ไม่มีเข็มขัดนิรภัย ซึ่งทางโรงเรียนได้มีการประชุมร่วมกับสำนักงานขนส่งจังหวัด เพื่อหาแนวทางแก้ไขและควบคุมมาตรฐานต่อไป

3. การประเมินความเสี่ยงสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กเกิน 2.5 ไมครอน ฝุ่นละอองขนาดเล็กเกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5}) ถือเป็นหนึ่งในดัชนีคุณภาพอากาศ ซึ่งเป็นฝุ่นละอองที่เกิดจากการเผาไหม้ทั้งจากยานพาหนะ การเผาวัสดุการเกษตร กระบวนการอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถเข้าถึงถึงถุงลมปอด ก่อให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจ และโรคปอดต่าง ๆ ได้ หากได้รับปริมาณมากหรือได้รับเป็นระยะเวลานาน ซึ่งค่าปกติของค่าความเข้มข้นของฝุ่นละอองดังกล่าว ไม่ควรเกิน 50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และจากข้อมูลการรายงานสถานการณ์และคุณภาพอากาศประเทศไทย โดยกรมควบคุมมลพิษ ประจำวันที่ 29 มกราคม 2566 พบว่า คุณภาพอากาศอยู่ในระดับ ดีมากถึงเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ โดยสารมลพิษทางอากาศที่ตรวจพบเกินมาตรฐาน ได้แก่ ฝุ่นละออง ขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5}) ตรวจพบค่าระหว่าง 12-75 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (µg/m³) เกินมาตรฐานที่บริเวณตำบลพระบาท อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง, ตำบลสบป่าด อำเภอแม่เมาะ จังหวัด-

ลำปาง, ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน, ตำบลนาจักร อำเภอเมือง จังหวัดแพร่, ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย, ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม, ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก, ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม, ตำบลท่าอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์, ตำบลธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย, ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี, ริมถนนลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ, ตำบลลำภู อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู, ตำบลหางดง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ และเมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์คุณภาพอากาศในปี พ.ศ. 2564 พบว่า จากข้อมูลจุดตรวจวัด 77 พื้นที่ ใน 46 จังหวัด ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงสูงสุดอยู่ในช่วง 29-414 มคก./ลบ.ม. เฉลี่ยทั้งประเทศ 93 มคก./ลบ.ม. ค่าเฉลี่ยรายปี อยู่ในช่วง 10-40 มคก./ลบ.ม. เฉลี่ยทั้งประเทศ 22 มคก./ลบ.ม. พบแนวโน้มลดลงค่อนข้างต่อเนื่องในรอบ 10 ปี และพบค่าลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 4 (ปี พ.ศ. 2563 มีค่าเท่ากับ 23 มคก./ลบ.ม.) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมาตรการต่าง ๆ รวมถึงการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ทำให้มีการลดแหล่งกำเนิดมลพิษลง ซึ่งภูมิภาคที่มีจำนวนวันที่คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐานส่วนใหญ่อยู่ที่ภาคเหนือ ซึ่งมีจำนวนวันที่คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐานมากกว่า 60 วัน และจากการคาดการณ์แนวโน้มฝุ่นละออง ปี พ.ศ. 2566 (เดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2566) สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กเกิน 2.5 ไมครอน จะรุนแรงกว่าปี พ.ศ. 2565 เนื่องจากสภาพอากาศที่นิ่งและปิด ประกอบกับมีมวลอากาศเย็นระลอกใหม่จากประเทศจีนแผ่เข้ามา โดยพื้นที่ที่ควรเฝ้าระวัง ได้แก่ พื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และพื้นที่ภาคเหนือ

สถานการณ์ต่างประเทศ

หลายประเทศทั่วโลกพบการระบาดของโรคใช้หวัดนกทั้งในสัตว์และคน

สำนักข่าว Wild beim Wild รายงานการระบาดของโรคใช้หวัดนกในหลายประเทศ กระจายทั่วโลก อาทิ สหรัฐอเมริกา สเปน อินเดีย หรือฝรั่งเศส เป็นต้น สำหรับประเทศสเปนพบการติดเชื้อโรคใช้หวัดนกในฟาร์มตัวมิงค์ (Mink) ใน Carral เมือง Galicia ซึ่งถือเป็นการติดเชื้อจากสัตว์สู่สัตว์เสี่ยงลูกด้วยนมที่กินเนื้อเป็นอาหาร ขณะนี้อยู่ระหว่างการค้นหาและสอบสวนโรคและบังคับใช้มาตรการความปลอดภัยทางชีวภาพควบคู่กันไปด้วย อดีตเคยพบการกลายพันธุ์ในสัตว์เสี่ยงลูกด้วยนม คือ หมู ซึ่งก่อโรคเป็นไข้หวัดหมู (Notorious Swine Flu) และก่อนหน้านี้ในปี ค.ศ. 2014 และ ปี ค.ศ. 2015 มีการระบาดของโรคใช้หวัดนกในยุโรป ซึ่งพบการป่วยในคน 1 ราย

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร ภูนาส
นายแพทย์ดำนวน อังชุกศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์จักรรัฐ พิทยาวงศ์อานนท์

บรรณาธิการวิชาการ : นายแพทย์จักรรัฐ พิทยาวงศ์อานนท์

กองบรรณาธิการ

คณะทำงานด้านบรรณาธิการ กองระบาดวิทยา

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สยามภูริจันทร์ ศศิธรณ์ มาแอดิยา พัชร ตรีหมอก